

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1.100 π.Χ. ΕΩΣ ΤΟ 800 π.Χ.

1. Οι μεταβατικοί χρόνοι (σελ. 37 – 39)

- ❖ Από το 1.100 π.Χ. ως το 950 π.Χ. η Ελλάδα βρίσκεται σε **αναστάτωση**:
 - ➔ μειώνεται ο πληθυσμός
 - ➔ η οικονομία και το εμπόριο περιορίζονται
 - ➔ η κεντρική εξουσία αποδυναμώνεται

- ❖ Οι **αιτίες** της αναστάτωσης:
 - ➔ Οι **μετακινήσεις ελληνικών πληθυσμών** από την περιοχή της Πίνδου προς την Κεντρική και Νότια Ελλάδα.
 - ➔ Κυρίως η μαζική μετακίνηση των Δωριέων από την Ήπειρο (**Κάθοδος των Δωριέων**), που εγκαθίστανται στην Κεντρική Ελλάδα και στην Πελοπόννησο.

- ❖ Τα **αποτελέσματα** της αναστάτωσης:
 - ➔ Προκαλούνται **αλυσιδωτές μετακινήσεις πληθυσμών**: π.χ. οι Θεσσαλοί από την Πίνδο εγκαθίστανται στην πεδιάδα της Θεσσαλίας, οι Βοιωτοί από την πεδιάδα της Θεσσαλίας εγκαθίστανται στην πεδιάδα της Βοιωτίας, οι Ίωνες από τη βόρεια Πελοπόννησο εγκαθίστανται στην Αττική την Εύβοια και τις Κυκλάδες.
 - ➔ Οι Έλληνες **χωρίζονται στις βασικές φυλετικές ομάδες (κοινότητες): Δωριείς – Ίωνες - Αιολείς**. Αρχηγός της κάθε κοινότητας είναι ο καλύτερος πολεμιστής.
 - ➔ **Διαμορφώνονται οι διάλεκτοι της ελληνικής γλώσσας: Δωρική – Ιωνική - Αιολική.**

- ❖ Ο **πρώτος ελληνικός αποικισμός**:
 - ➔ **στενότητα χώρου, ανασφάλεια και οικονομικός μαρασμός οδηγούν τα τρία ελληνικά φύλα γύρω στο 900 π.Χ. σε μετακινήσεις προς τα νησιά του Αιγαίου και την Μικρά Ασία.**
 - ➔ Οι **Δωριείς** αποικίζουν την Κρήτη, την Μήλο, την Θήρα, τα Δωδεκάνησα και το νότιο τμήμα της μικρασιατικής ακτής (**Δωρική εξάπολη**).
 - ➔ Οι **Ίωνες** αποικίζουν τη Σάμο, τη Χίο και το κεντρικό τμήμα της μικρασιατικής ακτής (**Ιονία**).
 - ➔ Οι **Αιολείς** αποικίζουν την Λέσβο, την Τένεδο και το βόρειο τμήμα της μικρασιατικής ακτής (**Αιολίς**).
 - ➔ Οι Έλληνες ιδρύουν νέες πόλεις που σύντομα ακμάζουν και πρωταγωνιστούν στην οικονομία και τον πολιτισμό.

- ❖ Τα **ομηρικά έπη**:
 - ➔ Οι Έλληνες της Μικράς Ασίας νοσταλγούν την Ελλάδα και αρχίζουν να συνθέτουν τραγούδια (τα **έπη**) που εξυμνούν τους προγόνους τους και ξαναζωντανεύουν την παλιά εποχή. Τα πιο γνωστά από αυτά είναι τα **ομηρικά έπη**.
 - ➔ Η παρουσίαση όμως της παλιάς εποχής δεν είναι πάντα σωστή. **Ο Όμηρος παρεμβάλλει και στοιχεία της δικής του εποχής**. Π.χ. δεν υπάρχει κεντρική εξουσία αλλά πολλοί διαφορετικοί βασιλιάδες (Αγαμέμνωνας, Αχιλλέας, Μενέλαος κλπ.).